

ספרי' - אוצר החסידים - ליובאוויטש

מאמר
אז ישיר משה ובנ"י
תקפ"ד

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
אחד עשר

היכל
רביעי

מאמר

אז ישיר משה ובנ"י

תקפ"ד

•

מאת

כ"ק אדמו"ר הרב הגאון הגדול החסיד
והעניו אור עולם מופת הדור איש אלקים
קדוש וטהור כ"ק שם תפארתו

מוהר"ר **דובנער** נבג"מ זי"ע

– אדמו"ר האמצעי –

יוצא לאור בפעם הראשונה מכת"י

על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ושמונה לבריאה

ב"ה.

פתח דבר

לכבוד ימי התשלומין דחג השבועות הננו מו"ל מאמר ד"ה אז ישיר משה ובנ"י מכ"ק אדמו"ר האמצעי, שנאמר בעיר וויטעפסק ביום ג' לפרשת אמור, תקפ"ד.

המאמר נדפס כאן בפעם הראשונה מכתב־יד מעתיק (מספר 3111).

כמו בשאר ההוצאות באו בשולי הגליון איזה מראי מקומות שנערכו ע"י הרה"ת ר' אלכסנדר זיסקינד שי' פיקארסקי.

מערכת „אוצר החסידים“

אסרו חג השבועות, ה'תשנ"ח
ברוקלין, נ.י.

ב"ה ג' אמור פ"ד וויטעפסק

אן ישיר משה¹ ובני² את השירה הזאת כו' אשירה לה' כי גא'ה גא'ה² כו'. הנה להבין שרש קי"ס ולמה א' אשירה ל' יחיד דמשמע מזה שבנ"י נכללו במשה שע"כ אומר ל' יחיד כו', והל"ל נשירה³ דקאי על משה ובנ"י. וגם אשירה משמע להבא⁴ וכו'. הענין יוכן עפ"י הנ"ל דמ"ש וייראו העם את הוי"ה⁵ כו' שראו והשיגו בנפשם בבחי' ראי' מקרוב הוא בשם הוי' שבא בהשתלשלות העלם וגלוי, שם הוי' שבכתר הוא בחי' הוי' שבהעלם ושם הוי' שבחכ' הוא בחי' הוי' שבגלוי, ונק' עדאת"כ⁶ ועדאתג"ל⁷ טובב וממלא⁸. אבל שם הוי' העצמי לא נתגלה להם בבחי' ראי' והשגה דלית מח' תפיסא כלל⁹, שזהו מ"ש ושמי הוי' לא נודעתי להם¹⁰. דהגם שנא' וירא הוי' אל אברם¹¹ הוא בבחי' הוי' שבהעלם אבל שמי הוי' העצמי לא נתגלה להם כ"א במ"ת בתומ"צ בפ"מ. שהגם שתומ"צ הן ג"כ רצונו וחכמתו אבל הן רצונו וחכמתו העצמי כמו שהן בעצמו בבחי' שעשועי המלך בעצמותו¹² כו' שזהו שם הוי' העצמי. וזהו קבלו בנפשם בעת מ"ת דווקא ע"י משה רע"ה שנק' רע"מ¹³ כו', שמזה יהי' דווקא גלוי אור העצמי שלע"ל וכמארז"ל כל ישראל יש להם חלק לעוה"ב¹⁴ שנא' ועמך כולם צדיקים¹⁵ בקיום תומ"צ בפ"מ דווקא שע"ז דווקא יתגלה בחי' עונג הפשוט שבעצמותו וכמ"ש להנחיל אוהבי י"ש¹⁶ יש

-
- 1) אז ישיר משה: למאמר זה ראה תו"ח בשלח קמט, ד ואילך.
 - 2) המאמר נמצא בבוך 3111 ע' 17.
 - 3) אז ישיר משה ובני את השירה הזאת כו' אשירה לה' כי גא'ה גא'ה: בשלח טו, א.
 - 4) ולמה א' אשירה ל' יחיד .. והל"ל נשירה: ראה זהר בשלח נד, ב. אוה"ח בשלח טו, א ד"ה ויאמרו לאמר אשירה. לקר"ש חלא' ע' 70. תו"ח בשלח קסא, ג.
 - 5) אשירה משמע להבא: ראה גם אוה"ח שם ד"ה אז ישיר.
 - 6) עפ"י הנ"ל דמ"ש וייראו העם את הוי': בשלח יד, לא. ראה תו"ח בשלח קמט, ד ואילך.
 - 7) עדאת"כ = עלמא דאתכסיא – ראה גם סה"מ תרל"ח ס"ע קלח ואילך.
 - 8) עדאת"כ ועדאתג"ל = ועלמא דאתגליא. ראה זהר בראשית יח, א. ויצא (סתרי תורה) קנב, א. קנב, רע"ב. וארא כט, ב. ת"ז בהקדמה א, סע"א ואילך. תניא פכו".
 - 9) טובב וממלא: זהר רע"מ פינחס רכה, א.
 - 10) דלית מח' תפיסא כלל: ראה ת"ז בהקדמה יז, א.
 - 11) ושמי הוי' לא נודעתי להם: וארא ו, ג.
 - 12) וירא הוי' אל אברם: לך יב, ז.
 - 13) שעשועי המלך בעצמותו: ראה עמה"מ שער זה. מאמרי אדה"א שמות ח"ב ע' תנג. וש"נ.
 - 14) משה רע"ה שנק' רע"מ: תניא רפמ"ב. ראה זהר וירא קו, א. שמות ח, ב. ועוד. תו"א משפטים עה, ב. תשא קיא, א ואילך. תו"ח וארא עז, ב. וש"נ. לקמן ע' ו.
 - 15) כל ישראל יש להם חלק לעוה"ב: סנהדרין צ, א.
 - 16) בכת"י זה כאן וכן לקמן לעה"ב.
 - 17) ועמך כולם צדיקים: ישעי' ס, כא.
 - 18) להנחיל אוהבי י"ש: משלי ח, כא.

האמייתי ויתגלה למטה בנשמות בגופים דווקא. ומעין ודוגמא הי' בשירת הים שזהו מ"ש אשירה להוי', להוי' העצמי שנתגלה בנש"י כמ"ש ז"ה אלי¹⁷ וכמו לע"ל שנא' הנה אלקינו זה¹⁸ כו' וד"ל.

וזהו ההפרש בן ימוהמ"ש לעוה"ב¹⁹, דהנה בימוהמ"ש יתגלו טעמי התומ"צ²⁰ כמו טעמי תפלין וציצית וכדומה, ויהי' בעור הרע כמ"ש וגר זאב עם כבש²¹ וארי' כבקר יאכל תבן וכו'²², ועכ"ז יצטרכו למזון וחיות גשמי כמ"ש ועמדו זרים ורעו צאנכם²³ וכו', וגם לא יבוטל המות כי ימותו אחר שיחיו חיים ארוכים כמ"ש כי הנער בן מאה שנה ימות²⁴. משא"כ לעוה"ב אין בו לא או"ש אלא צדיקים יושבים²⁵ וכו' ויהי' להם למזון וחיות גשמי להיות חי בגופו בחיות גשמי ע"י הגילוי אור האלקי וכו' ויהי' חיים נצחיים²⁶ וכו' (וע"כ נק' עוה"ב בשם ארצו"ת החיים²⁷, וכן לעולם ירשו ארץ²⁸ שהוא העוה"ב²⁹ בחי' חיי ארץ גשמי³⁰ כו'). והטעם הוא עפ"י הנ"ל שבימות המשיח לא יתגלה רק טעמי תומ"צ שהוא ענין רצון הפשוט האלקי המורכב בטעמי תורה³¹ וכו' כנ"ל, ואין לזה ערוך לגבי רצה"פ ועונג הפשוט שבעצמותו ממש. שזהו מ"ש תורה צוה לנו משה³² שמשה המשיח התומ"צ מרצה"פ שבעצמותו ממש למטה בכנ"י בפ"מ וכו', שזה יתגלה לעוה"ב דווקא ע"י העשי' דתומ"צ בפ"מ וכו'. וזהו מ"ש ויראו העם את הוי' שהאיר בנפשם משם הוי' שיתגלה לימוהמ"ש שהוא בחי' טעם הכמוס שבמצות

(17) ז"ה אלי': בשלח טו, ב.

(18) הנה אלקינו זה: ישעי' כה, ט.

(19) ההפרש בן ימוהמ"ש לעוה"ב: ראה גם תו"ח בשלח קט, ד ואילך.

(20) בימוהמ"ש יתגלו טעמי התומ"צ: ראה רש"י שה"ש א, ב.

(21) וגר זאב עם כבש: ישעי' יא, ו. ראה גם סה"מ מלוקט ח"ב ע' מה (בהוצאה החדשה – ח"ג ע' 6).

(22) הפה) הערה 6.

(23) וארי' כבקר יאכל תבן וכו': ישעי' סה, כה. יא, ז.

(24) ועמדו זרים ורעו צאנכם: שם סא, ה.

(25) כי הנער בן מאה שנה ימות: שם סה, כ.

(26) לעוה"ב אין בו לא או"ש אלא צדיקים יושבים: ראה ברכות יז, א. אגרות קודש אדמו"ר ז"ע ח"ב

ס"ע עו"צ ובהערה 23.

(27) לעוה"ב .. חיים נצחיים: ראה זהר מדרש הנעלם וירא קיד, א ואילך. אגרות קודש שם.

(28) ארצו"ת החיים: תהלים קטז, ט.

(29) לעולם ירשו ארץ: המשך הכתוב ועמך כולם צדיקים – ישעי' ס, כא.

(30) לעולם ירשו ארץ שהוא העוה"ב: ראה סנהדרין ז, א – במשנה. זהר נח, נט, ב. מדרש שמואל

בתחלתו. תו"ח שמות ז, א. סה"מ תרל"ז ח"א ע' נב ואילך. ע' שי ואילך.

(31) גשמי: אינו ברור בהצילום ואולי יש כאן עוד תיבה.

(32) שבימות המשיח .. יתגלה רק טעמי תומ"צ .. רצון .. המורכב בטעמי תורה: ראה גם תו"ח פקודי

תנה, ב.

(32) תורה צוה לנו משה: ברכה לג, ד. ראה גם תו"ח בשלח קנה, ג ואילך.

שבהעלם עכשיו ובימוהמ"ש יתגלה כי כולם ידעו כו' למקטנם ועד גדולם³³ כו' (ומעין זה ה' ג"כ באבות שקיימו כל התורה ברוחניות³⁴ כו'), אבל שם הוי' העצמי שהוא בחי' רצה"פ ושעשועי' שבעצמותו שלמעלה מטעמי תורה דמשיח זהו לא נתגלה להם כ"א בבחי' אמונה, שזהו ויאמינו בהוי'³⁵, בהוי' העצמי כנ"ל באריכות. ולע"ל יתגלה בחי' הוי' העצמי דיש האמיתי למטה מטה בנשמות בגופים ולא יהי' הגופים מסתירים כלל לאור העצמי הזה והטעם ידוע ומבואר במ"א להיות כי עכשיו ואף בימוהמ"ש הוא בחי' השתלשלות מאין ליש שהיש מסתיר על האין ואף בימוהמ"ש שיתגלו טעמי התורה הוא רק בחי' פנימי' האין דחכ' שע"ז נא' הנה ישכיל עבדי³⁶ וכו' משא"כ לע"ל שיתגלה בחי' יש האמיתי שלמעלה מאין דחכ' לא יהי' היש הגשמי דגוף³⁷ מסתיר כלל וכלל וכמ"ש במ"א. וכ"ז הגילוי הוא ע"י תומ"צ בפ"מ שנתן לנו משה לשמור ולעשות שהן רצונו העצמי ושעשועי' העצמי' שלמעלה מטעם הכמוס דפנימי' האין דחכ' שיתגלה במשיח כו', וע"כ נק' משה עבד הוי'³⁸ שהי' בבחי' ביטול העצמי האמיתי כעבד לשם הוי' העצמי וכו' וד"ל.

וביאור כ"ז הוא עפ"י הידוע בענין אדם פנימי ואדם חיצוני כו' דאד"פ הוא בחי' רוחניות הנפש השורה במוח שבראש³⁹ שהוא כולל לחיות הפרטי הנמשך לכל האברים, וכן הלב הוא ג"כ בחי' כולל לנשמה מדות וכו'. ועיקר בחי' אדם הוא רק על בחי' הלב יותר מהמוח, כי בבחי' המוחין עדיין לא יש בחי' התחלקות המדות, וע"כ בחי' ההתכללות דשם אינו כ"כ כמו בלב שיש בו התחלקות לחו"ג ות"ת הכולל חו"ג⁴⁰ וכוללם כא', שזהו עיקר ההתכללות שאחר ההתחלקות כו' שזהו יתרון האדם מן הבהמה כו'. והנה כ"ז הוא עדיין בבחי' רוחניות הנפש ונק' אד"פ, משא"כ אדח"צ שהוא בחיצוניות החיות ברמ"ח אברים

(33) כי כולם ידעו כו' למקטנם ועד גדולם: ירמי' לא, לג.

(34) באבות שקיימו כל התורה ברוחניות: ראה יומא כח, ב. תר"א לך יא, ד. וישלח כה, ד. מג"א קיט, א. לקו"ת שה"ש ט, סע"ב. תו"ח לך פד, ג ובהערה 27. וישלח קפט, ג. וארא סג, ג. ויש"נ. סה"מ תרמ"ב ע' תט. סה"מ תש"י ע' 223 בהערה. לקו"ש חל"ה ע' 107 ואילך.

(35) ויאמינו בהוי': המשך הכתוב ויראו העם את הוי' – בשלח יד, לא. ראה גם תו"ח בשלח קנד, ג ואילך.

(36) הנה ישכיל עבדי: ישעי' נב, יג.

(37) יש האמיתי .. היש הגשמי דגוף: ראה גם תו"ח בשלח קנט, ב ובהערה 466.

(38) ומשה עבד הוי': ברכה לד, ה. יהושע א, א. יג. טו. ועוד. ראה גם תו"ח בשלח קנו, ד.

(39) הנפש השורה במוח שבראש: ראה תניא פנ"א. סה"מ תרמ"א ע' כ. ויש"נ.

(40) ות"ת הכולל חו"ג: ראה זהר רע"מ צו כה, סע"א. שם תוספת שב, א. ע"ח שער פרטי עי"מ שכ"ז, פ"ב. אגה"ק סי"ב. סידור עם דא"ח שער המועדים ריו, ב ואילך. בד קודש פ"ב ואילך (אגרות קודש אדמו"ר האמצעי ע' רמה ואילך).

גשמי⁴¹ שבאים בהתחלקות גמור, ואעפ"כ יש בהם בחי' התכללות⁴² האמיתי מראש לסוף וכמ"ש במ"א באריכות, וא"כ אם חסר אבר א' פרטי לא נק' אדם בשלימות כידוע מפני ששרש ההתכללות דאדח"צ למעלה מבחי' ההתכללות דאד"פ כו'. וכמ"כ יובן בענין תומ"צ דהנה אדה"ר הי' כולל לכל הנשמות שעד ימוהמ"ש⁴³ וכידוע בענין אדם, אדם דוד משיח⁴⁴, וכמ"ש קורא הדורות מראש⁴⁵ כו' וכמ"ש נשמת כ"ח⁴⁶ כו' נשמתא דפרחא מחי העולמים⁴⁷ וכו' והי' בחי' כולל לכל הנשמות בחי' אד"פ וכן האבות כו', והגוף הגשמי הוא בחי' אדח"צ שאין לו ערוך לגבי נשמתו הגם שהי' גוף טהור⁴⁸ וכו' ואעפ"כ יש יתרון מעלה בבחי' אדח"צ יותר מבאד"פ. וזהו בצלם דמות תבניתו והתקין לו ממנו⁴⁹ כו' שבחי' אדח"צ דחיצוניות החומר הוא רק בצלם דמות תבניתו, משא"כ אד"פ דנשמה הוא בבחי' אד"ם אדמ"ה לעליון⁵⁰ ממש אעפ"כ דוקא באדח"צ התקין לו ממנו בנין וכו' להיות דו"נ וישרה בהם שלימותא דכולא⁵¹ כידוע וד"ל.

וכמו"כ יובן ההפרש בין תומ"צ, דהנה אורייתא מחכ' נפקת⁵² שהוא בחי' אד"פ וכו', וע"כ נא' כי נ"ר מצוה ותורה או"ר⁵³ שהתו' הוא בחי' אור וחיות להמצות שנק' נ"ר. וע"כ ת"ת כנגד כולם⁵⁴ וכו' שעפ"י התורה נעשים המצות בבחי' אור וחיות כו'. וכמ"כ בחי' טעמי תורה הפנימי' שיתגלו בימוהמ"ש הרי הוא רק בחי' אד"פ כו'. משא"כ בחי' עשיות המצוות בפ"מ הוא רק בחי' אדח"צ בציור

(41) ברמ"ז אברים גשמי: אהלות פ"א, מ"ח.

(42) ברמ"ז אברים .. בהתחלקות .. התכללות: ראה גם שערי תשובה ת, ד.

(43) אדה"ר הי' כולל לכל הנשמות שעד ימוהמ"ש: ראה סה"מ תרל"ז ח"ב ע' תקטו בשם הזהר. תנחומא תשא יב. שמור"ר פ"מ, ג. ספר הגלגולים פ"א. פ"ג ואילך. אגה"ק ס"ז. מאמרי אדה"ז על פרשיות התורה ח"ב ע' תקצא. וש"נ. תו"ח שמות יז, א. וש"נ. סה"מ תרס ח"ב ע' תקצו. וש"נ.

(44) אדם אדם דוד נשיח: ראה רקאנטי בראשית א, כו. ספר הגלגולים פ"א. פס"ב בשם ספר הקנה. תו"ח שמות מז, ב הערה 157.

(45) קורא הדורות מראש: ישע"י מא, ד.

(46) נשמת כ"ח: נוסח התפלה דשור"ט.

(47) נשמתא דפרחא מחי העולמים: ראה זהר תרומה קלח, א.

(48) הגם שהי' גוף טהור: ראה ב"ב נת, א. מאמרי אדה"א ויקרא ח"ב ע' תרפו. וש"נ. תו"ח בראשית לב, סע"א ואילך ובהערה 15. שמות מ, ב. בשלח קצו, א. תצוה שלד, א. ויקהל תכג, ב.

(49) בצלם דמות תבניתו והתקין לו ממנו: נוסח ברכת נשואין.

(50) אד"ם אדמ"ה לעליון: ישע"י יד, יד. ראה עבוה"ק ח"א חלק היחוד פי"ז. של"ה תולדות אדם ג, א. מאמרי אדה"א דברים ח"א ע' קכב. וש"נ. בראשית ע' קסב. וש"נ.

(51) שלימותא דכולא: ראה זהר תזריע מח, א. ת"ז בהקדמה יז, ב.

(52) אורייתא מחכ' נפקת: ראה זהר בשלח סב, א. יתרו פה, א. רע"מ משפטים קכא, א. קדושים פא, א. חוקת קפב, א. ואתחנן רסא, א.

(53) כי נ"ר מצוה ותורה או"ר: משלי ו, כג.

(54) ת"ת כנגד כולם: פאה פ"א, מ"א. ראה גם סה"מ תרמ"א ע' י. וש"נ.

רמ"ח אברים, כי רמ"ח פקודין הן רמ"ח אברין דמלכא⁵⁵, ואעפ"כ בהם דווקא מאיר מבחי' רצה"פ ושעשועי' העצמי' דמשיח שמזה יהי' העוה"ב כנ"ל⁵⁶. להיות אד"ם אדמה לעליון ממש שיתגלה בחי' יש האמיתי שלימותא דכולא בהיש הגשמי להיות למזון וחיות גשמי וכו', וכנ"ל דשרש אדח"צ גבוה יותר מאד"פ כו' וד"ל.

וזהו ההפרש בין משה שנק' עבד לבחי' משיח שנק' בן⁵⁷ כמ"ש בני אתה אני היום⁵⁸ ילדתיך⁵⁹, דהנה מה שהבן נמשך ממוח האב⁶⁰ הוא רק בבחי' אד"פ דרוחניות הנפש ואינו רק בדומה לאביו, משא"כ העבד הוא בחי' ביטול האמיתי לגבי אדונו כו'. וע"כ נק' משיח בחי' בן שהוא בחי' אד"פ בחי' טעמי התורה והמצות שיתגלו אז ע"י הברורי' דעכשיו, וה"ז כדוגמת עבודת אדה"ר קודם החטא שנא' לעבד"ה ולשמר"ה⁶¹ שזהו רמ"ח מ"ע ושס"ה⁶² ל"ת⁶³ שהוא קיום המצות ברוחניות לייחד כל היחוד"ע (וכמו האבות). ובאמת יהי' בחי' משיח גבוה יותר מאדה"ר⁶⁴ להיות כי עבודת אדה"ר הי' קודם החטא שעדיין לא נתערב טוב ברע, אבל ע"י הבריר דטו"ר דעכשיו וכמ"ש אשר ברא אלקי' לעשות⁶⁵ לתק"ן⁶⁶. וזהו עובד אלקים⁶⁷ שמתקן לשם ב"ן⁶⁸ שנפל בשבירה שיש בזה חכ' עמוקה יותר מכמו שהי' הטוב בתחלתו מופרד מהרע, וכמ"ש כיתרון האו"ר מן החש"ך⁶⁹ דווקא

(55) רמ"ח פקודין הן רמ"ח אברין דמלכא: ראה ת"ז ת"ל (עז, סע"א). תניא רפכ"ג. סידור עם דא"ח שער החנוכה רפ, א. מאמרי אדה"א ויקרא ח"א ע' ק, וש"נ. דברים ח"ד ע' א'קצא. וש"נ. שערי תשובה מא, סע"ד ואילך.

(56) שמזה יהי' העוה"ב כנ"ל: ראה גם תו"ח בשלח קנו, ג.

(57) ההפרש בין משה שנק' עבד לבחי' משיח שנק' בן: ראה גם תו"ח בשלח קנו, ד ואילך.

(58) משיח .. בני אתה אני היום ילדתיך: ראה סוכה נב, א. תו"ח שמות א, ג. וש"נ.

(59) בני אתה אני היום ילדתיך: תהלים ב, ז.

(60) שהבן נמשך ממוח האב: ראה רש"י חולין מה, ב ד"ה שאינו מוליד. פרדס שער הנשמה של"א,

פ"ה. תניא פ"ב. תו"ח בא קטז, סע"ב. וש"נ. לקו"ש ח"א ע' 5 הערה 48.

(61) לעבד"ה ולשמר"ה: בראשית ב, טו.

(62) לעבד"ה ולשמר"ה שזהו רמ"ח מ"ע ושס"ה ל"ת: באוה"ת במדבר כרך ו ע' א'תתעא: בגמרא. ראה

זהר בראשית כז, א. תרומה קסה, ב. הנסמן במאמרי אדה"א דברים ח"ב ע' שצט; בראשית ע' עג;

קונטרסים ע' שי.

(63) רמ"ח מ"ע ושס"ה ל"ת: מכות כג, סע"ב.

(64) משיח גבוה יותר מאדה"ר: ראה גם סה"מ תרל"ז ח"ב ע' תכו.

(65) אשר ברא אלקי' לעשות: בראשית ב, ג.

(66) לעשות לתק"ן: ראה ב"ר פ"א, ו ובפרש"י שם. הנסמן בסה"מ תרל"ז ח"א ע' שסז (מילואים לע'

לב).

(67) עובד אלקים: מלאכי ג, יח.

(68) לשם ב"ן: מובא כמ"פ בע"ח ופע"ח וכו'. ראה גם ז"ח רות (מהדורת מרגליות) פד, ב. ס' הפליאה

(פרעמישלא תרמ"ד) ל, רע"ב (הב'). שושן סודות מ, ב. מא, ע"ב.

(69) כיתרון האו"ר מן החש"ך: קהלת ב, יג.

וכו'. שכל עיקר הברור והתקון לתקן אשר כבר מקולקל הוא ע"י כח חכמתו שעמדה לו לתקן וכו'. וזהו מ"ש במשיח הנה ישכ"ל⁷⁰ וכו' דקאי על פנימי' כח החכ' שבחכ' אתברירו⁷¹, רק שעכשיו הוא עדיין בהעלם אבל בימיהמ"ש שיתגלה והוא בחי' טעמי התומ"צ שבפנימי' החכ' דתורה וכו' וד"ל.

משא"כ משה הוא בחי' עבד להוי' העצמי שהוא שרש התומ"צ שבעצמות ממש שהמשיך למטה בנש"י לשמור ולעשות בפ"מ בבחי' אדח"צ ברמ"ח אברים רמ"ח מצות מעשיות כו', שיש בזה יתרון מעלה על בחי' טעם הכמוס שבמצות דמשיח כנ"ל (וראי' לזה משמחה ש"מ של האריז"ל שזכה ע"י לטעמי תורה⁷² כי יש בכלל מאתים מנה⁷³ כידוע וד"ל). וע"כ המשיך בכל נשמה בפרט להיות ביכולתה לעשות המצות בבחי' ביטול הפשוט וכו' רק שאמר ונעשה רצונו (שזהו למעלה מכוונה פרטיות כו') בלבד, ששרשו בעצמות רצה"פ שבעצמותו ממש וכו'. וכל ישראל קבלו בנפשם כח זה במ"ת וכמ"ש אשר ישנו פה ואשר איננו פה⁷⁴ וכו' באמרו אנכי ולא יהי' לך⁷⁵ שהוא בחי' גלוי עצמו רצה"פ דעצמות א"ס למטה בדברים גשמי' כבד⁷⁶ ולא יהי' לך ולא תגנוב⁷⁷ כו' שכ"ז הי' ע"י משה דווקא שנק' עבד להוי' העצמי כנ"ל וד"ל. וע"כ נק' רע"מ⁷⁸ שהמשיך אמונה הזאת בנש"י להיות להם התומ"מ למוזן וחיות לנשמתם וגם שיהי' בכחם למס"נ בפ"מ על תו"מ. שזהו למעלה מאמונה דאבות שבירושה לנו מאבותינו⁷⁸ שבא ג"כ לידי מס"נ כו', שכ"ז הוא ע"י ההתקשרות ואהבה דאברהם⁷⁹ ויראה דיצחק⁸⁰ שמאיר בפנימי' הלב, משא"כ כשאינו מאיר בלבו בחי' האהבה (שזהו מ"ש זכות אבות

70) במשיח הנה ישכ"ל: ישעי' נב, יג. ראה ת"י שם. תנחומא תולדות (באבער) כ. ויש"נ.

71) שבחכ' אתברירו: ראה אגה"ק סכ"ח. זהר היכלות פקודי רנד, סע"ב. ע"ח שער דרושי נקודות ש"ת, פ"ו. הנסמן במאמרי אדה"א דברים ח"א ע' רצה. שמות ח"ב ע' שכא. תו"ח תשא שפד, ד ואילך. 72) משמחה ש"מ של האריז"ל שזכה ע"י לטעמי תורה: ראה ס' חרדים בהקדמה – תנאי המצות,

התנאי הרביעי. תו"ח וארא נה, א. ויש"נ.

73) יש בכלל מאתים מנה: ב"ק עד, א.

74) אשר ישנו פה ואשר איננו פה: ע"פ נצבים כט, יד.

75) אנכי ולא יהי' לך: יתרו כ, ב. ג. ואתחנן ה, ר"ז.

76) כבד: יתרו כ, יב. ואתחנן ה, טז.

77) ולא תגנוב: ואתחנן ה, יז. יתרו כ, יג.

78) מאמונה דאבות שבירושה לנו מאבותינו: ראה תניא פי"ח פ"ט. פל"ג. מאמרי אדה"א נ"ך ע' כח. ויש"נ. שער האמונה ו, א ובהערה 13. ד"ה מצה זו תקפ"ה (קה"ת, תשע"ז) ע' ז – מאמרי אדה"א ויקרא ח"א (תשע"ז) ע' שצח³. ויש"נ.

79) ואהבה דאברהם: ישעי' מא, ח. ראה זהר לך עו, סע"ב ואילך. פה, א. פט, א. אגה"ק סי"ג (קיט),

ב). סט"ו (קכא, א ואילך).

80) ויראה דיצחק: ראה פרדס שער הכינויים שכ"ב, פ"ד. מאמרי אדה"א על פרשיות התורה ח"ב

ע' תקפ ובהנסמן במ"מ לשם.

תמה⁸¹ כו' וכו'. אבל ע"י האמונה דמשה שהמשיך בחי' לשמור ולעשות בפ"מ בנש"י, הרי יש בכחם למס"נ על תורה ומצות פרטיות כמו מצות שבת ומילה וכידוע בנסיון זה ג' אלפים שנה וכו'. שזהו מצד ביטול הפשוט דנש"י לעצמו/ רצה"ע שבצעמו/ ממש שמזה יהי' העוה"ב שיתגלה אז בחי' רצה"פ ועונג הפשוט דעצמו/ א"ס למטה וד"ל.

והנה דוגמא לעוה"ב יש גם היום והוא בכל שבת שמאיר בו בחי' עתיקא⁸² דעתיקין⁸³ וכו'. והגם שנא' כי בו שבת⁸⁴ וכו', שענין השביתה הוא רק בבחי' ההשתלשלות דהעלם וגלויי כמשל האדם העושה איזו מלאכה שמלובשים כל כח רצונו ושכלו ומדותיו בבחי' כח הפועל בנפעל⁸⁵ וכששובת ונח ממלאכתו מתעלים כל הכחות לשרשן שזהו למעלה ענין השתלשלות דהעלם וגלוי, וכמ"ש בראשית בחוכמת⁸⁶ א"ב ובקדמיי⁸⁷ שזהו הוי' שברצון והוי' שבחכ' כנ"ל, והשביתה הוא ג"כ בבחי' ההשתלשלו' כו'. עכ"ז הרי ידוע שבכל שבת מאיר מעין שכולו שבת⁸⁸ שהוא בחי' מנוחה ושביתה עצמי' שלמעלה ממנוחה דמלאכה, וע"כ במה שמקיים האדם מצות שביתה בשבת⁸⁹ שהוא בחי' מצות הוי' ורצה"פ העצמי הרי בא בחי' הרצה"פ דעצמו/ א"ס בבחי' גלוי מעין ודוגמא דלע"ל. וז"ש בקידוש של שבת אקבמ"צ ורצה בנו ושבת קדשו באהבה כו' דמה שקדשנו במצותיו ונתן לנו מצות שביתה הרי הוא רצה"פ העצמי שלמעלה משביתה עצמה דכי בו שבת וכו' וכידוע וד"ל.

וזהו נק' ברכת ה' וכמ"ש ברכת הוי' היא תעשירי⁹⁰ וכו'. ובאור זה הנה ידוע שיש ב' בחי' ברכה א' ברכה הבאה מלמטה למעלה הוא בחי' תוס' המשכה

(81) זכות אבות תמה: שבת נה, א.

(82) שבת שמאיר בו בחי' עתיקא דעתיקין: ראה גם מאמרי אדה"א נ"ך ס"ע קמח ואילך. קונטרסים ע' קנח בליקוטי ביאורים.

(83) עתיקא דעתיקין: (ע"פ תרגום אונקלוס בחוקותי כו, י) ראה זהר תרומה קמב, א. קסה, ב. אד"ר נשא קכה, א"ב. ועוד. מאמרי אדה"א קונטרסים ע' תכה. תו"ח בשלח רה, ב.

(84) כי בו שבת: בראשית ב, ג.

(85) כח הפועל בנפעל: בלקו"ת שלח מז, א: בספרים. ראה הנסמן במ"מ לשם. ספר הישר (לר"ת?) סוף ש"ג.

(86) בראשית בחוכמת"א: תרגום ירושלמי לבראשית א, א. כ"ה בכ"מ בדא"ח. ובתרגום שם: בחוכמא – סה"מ מלוקט ח"ג ע' קסד (בהוצאה החדשה – ח"ג ע' שכז).

(87) בראשית .. ובקדמיי: תרגום אונקלוס לבראשית א, א.

(88) שבכל שבת מאיר מעין שכולו שבת: ראה סידור עם דא"ח שחרית לשבת קפט, סע"ב. ד"ה מצה זו תקפ"ה הנ"ל ע' מו ואילך – מאמרי אדה"א ויקרא ח"א (תשע"ז) ע' שצח⁴⁴. תו"ח שמות לג, ג. וש"נ.

(89) מצות שביתה בשבת: משפטים כג, יב. תשא לד, כא. ראה רמב"ם הל' שבת רפ"א ורפכ"א. סהמ"צ שלו מ"ע קנד. רמב"ן אמור כג, כד. לקו"ש חל"א ע' 194 ובהערה 26.

(90) ברכת הוי' היא תעשירי: משלי י, כב. ראה ירושלמי ברכות פ"ב, סה"ז. מאמרי אדה"א תקס"ח

מלמעלה ע"פ תיקון הכלי למטה, כמו ביצחק שנא' ויזרע יצחק כו' וימצא מאה שערים⁹¹ שהברכה ה' עפ"י הזריעה שזרע. וכן ביוסף שנא' וכל אשר הוא עושה ה' מצליח⁹² כו' ע"י עסקו ועשייתו בחי' כלי וכו'. וע"כ יכול להיות בברכה הזאת בחי' קץ וגבול כי הוא רק לפי הכלי, שאף שנמשך ונתברך בכפלי כפלים עכ"ז הוא רק עפ"י תיקון הכלי, וכמו במו"מ שפעמים יצליח בכפלים ופעמים יפסיד וכו'. וכמ"כ ברכת ה' שבמצות דעכשיו להיות שעדיין לא נתברר הרע יכול להיות שלא ימשיך כלום תוס' גילוי אלקי במוחו ובלבו כו' מצד שלא נתברר הרע כו', ואדרבה יוסיף יניקה לחיצונים. וכמשל הזריעה שצריך לחרישה וזריעה ולברר הפסולת בכל הל"ט מלאכות⁹³ כו', ובימוהמ"ש אף שיהי' הברכה בשלימות כי יתברר הרע לתכליתו וכו' ויתגלה טעמי תומ"צ שהן בהעלם עכשיו, עכ"ז נק' ברכה שמלמטה למעלה שהוא מצד תיקון הכלי וכו'. משא"כ ברכה בעוה"ב כו' נק' ברכת הוי' היא תעשיר שמלמעלה למטה שאין לה קץ וכו'. שזהו גלוי אור העצמי דרצה"פ ושעשועי' העצמי' שבעצמותו שמלמעלה מטעם הכמוס דתו"מ שיתגלה במשיח (וכמ"ש ונחה עליו רוח ה' רוח חכ'⁹⁴), ומעין זה מאיר בכל שבת שנק' ג"כ ברכת הוי' היא תעשיר וכו' וד"ל. וה"ז כדוגמת האבות שהטעימן מעין עוה"ב⁹⁵ וכמ"ש באברהם ואברהם כבד מאד במקנה בכסף ובזהב⁹⁶ שלא הי' עפ"י עסק ותיקון הכלי כלל רק ברכה מלמעלה בלבד. וכן עושר של שלמה הע"ה לא הי' רק ע"י ברכה מלמעלה⁹⁷ וכו' וכמ"ש במ"א באריכות וד"ל.

והנה לפי כ"ז משמע שעיקר שלימות גלוי אור האלקי דעצמו רצה"פ יהי' בעוה"ב, ועכשיו הוא רק בחי' הכנה לזה בעשיות המצות בפ"מ שממשיכים עי"ז בחי' רצה"פ דשעשועי' העצמות בעוה"ב בגלוי, משא"כ עתה הוא בהעלם וכו'. וא"כ לפ"ז יפלא מאד למה א' דיפה שעה א' בתשו' ומע"ט בעוה"ז מכל חיי העוה"ב⁹⁸ דמשמע מזה שעשיות המצוה בעצמה היא גבוה במעלה

ח"ב ע' תשט ואילך. שערי תשובה סו, א ואילך ובהערה 9. אמרי בינה קצג, ג ואילך. מאמרי אדה"ז כתובים ח"ב ע' יג ואילך – מאמרי אדה"א נ"ד (תשע"ז) ע' רא"י. אמרי בינה קצג, ג ואילך.
 91) ויזרע יצחק כו' וימצא מאה שערים: תולדות כו, יב. ראה אמרי בינה שם.
 92) וכל אשר הוא עושה ה' מצליח: וישב לט, ג.
 93) הל"ט מלאכות: ראה שבת עג, א.
 94) ונחה עליו רוח ה' רוח חכ': ישעי' יא, ב.
 95) האבות שהטעימן מעין עוה"ב: ראה ב"ב טז, סע"ב ואילך.
 96) ואברהם כבד מאד במקנה בכסף ובזהב: לך יג, ב. ושם: ואברם – ראה גם סה"מ תרמ"ב ע' קלה. וש"נ.

ראה מאמרי אדה"א בראשית (תשע"ז) ע' רלה¹¹ ואילך. ע' רלה²³ ואילך.
 97) עושר של שלמה .. ברכה מזלמלה: ראה שערי תשובה סו, ג ואילך. אמרי בינה קצג, ג.
 98) דיפה שעה א' בתשו' ומע"ט בעוה"ז מכל חיי העוה"ב: אבות פ"ד, מ"ז.
 בכ"מ בכתבי כ"ק אדה"א מובא [בהוספת אות ד] דיפה – ראה תו"ח שמות ט, א. וש"נ.

משכר חיי העוה"ב שע"י המצוה, וכמ"כ בתשובה דבעוה"ז יפה יותר מתשובה שבימוהמ"ש. דהנה עיקר שלימות התשובה יהי' בימוהמ"ש כי עתה עדיין לא נתברר הרע ולא נתבטל וישנו עדיין בעולם ע"כ התשובה אינו רק לסור מרע, אבל לימוהמ"ש דאילנא דטור"ר יתבער מעלמא⁹⁹ ויושלם אז בחי' שלימות הברור יהי' אז שלימות התשובה וכמארז"ל אם ישראל עושין תשובה מיד נגאלים¹⁰⁰ וכן עתיד כו' לאתבא צדיקייא בתיובתא¹⁰¹. ולמה א' כאן דיפה שעה א' בתשובה ומע"ט בעוה"ז מכל חיי העוה"ב, דמע"ט בעוה"ז שהם רק הכנה וכלי להמשיך על"י¹⁰² גלוי רצה"פ לעוה"ב יהיו יפים יותר מחיי עוה"ב עצמו, וכן התשובה דעכשיו יהי' יפה יותר משלימות התשובה שבימוהמ"ש. וכן יוקשה זאת הקושי' במארז"ל שכר מצוה מצוה¹⁰³ דמשמע שעיקר שכר המצוה היא המצוה עצמה, והלא עיקר השכר הוא חיי עוה"ב שהוא גלוי אור דרצה"פ, אבל המצוה בעצמה היא בבחי' הלבשה בדברים גשמיים וכו' וכמארז"ל היום לעשותם ולמחר לקבל שכרם¹⁰⁴ דמשמע שעיקר הכוונה בעשיות המצות היום הוא רק כדי לקבל שכרם למחר בעוה"ב וכו'.

אך הענין הוא דבאמת גם העוה"ב הוא בחי' ברי' יש מאין וכמארז"ל בי' נברא עוה"ב¹⁰⁵, שהעוה"ב עצמו הוא בחי' ה"א¹⁰⁶ שהוא התפשטות הענין בהשגה לאורך ורוחב וכו', הוא ע"י צמצום דיו"ד¹⁰⁷ דחכ'108. וכידוע דכל בחי' יש מאין הוא ע"י צמצום היו"ד דחכ' ואח"כ בא בה' בהתפשטות¹⁰⁹ וכו', וא"כ העוה"ב

99) דאילנא דטור"ר יתבער מעלמא: ראה זהר רע"מ נשא קכד, ב. קכה, א. תו"ח שמות כב, ג. וש"נ.
100) אם ישראל עושין תשובה מיד נגאלים: ראה סנהדרין צו, סע"ב. מאמרי אדה"א דברים ח"א ע' א ואילך. תו"ח יוצא קסו, ב ובעה"פ 17. וארא סה, ד. פקודי תנו, ד.
בהוספת תיבת מיד ראה אגדת ר' ישמעאל – אוצר המדרשים (אייווענשטיין) ע' 250. סה"ש תש"א ע' 62.

101) עתיד כו' לאתבא צדיקייא בתיובתא: ראה זהר רע"מ בהעלותך קנג, ב.
102) על"י = על ידם.
103) שכר מצוה מצוה: אבות פ"ד, מ"ב.
104) היום לעשותם ולמחר לקבל שכרם: ואתחנן ז, יא. ערובין כב, א.
105) בי' נברא עוה"ב: ראה מנחות כט, ב. ירושלמי חגיגה פ"ב, ה"א קרוב לסופה. בר"פ פ"ב, י.
מדרש תהלים רס"ב. סה"מ תרמ"א ע' קלד.
106) שהעוה"ב עצמו הוא בחי' ה"א: ראה לקו"ת פקודי ג, סע"ג. ראה גם סה"מ תרמ"ב ע' שלו. וש"נ.
107) צמצום דיו"ד: ראה גם אגה"ת פ"ד. תו"ח בשלח קנ, ב. וש"נ. סה"מ תרל"ח ע' קו. וש"נ. המשך תרס"ו סע"ב ואילך. וש"נ.
108) דיו"ד דחכ': ראה זהר בראשית לא, א. מאמרי אדה"ז על פרשיות התורה ח"ב ע' תשסד ובהנסמן במ"מ לשם.
109) יש מאין .. צמצום היו"ד דחכ' .. בה' בהתפשטות: ראה גם תו"ח בשלח קנ, א ואילך. קנא סע"א ואילך.

נברא ביו"ד שהוא הצמצום, וכמו הג"ע העליון דברי¹¹⁰ שהוא השגות הנשמות שמבחי' בינה שבמל' דאצי"י¹¹¹ שהוא ע"י צמצום דיו"ד תחלה וכמ"ש ילכו מחיל אל חיל¹¹² בהשגות כו', ואף בנשמת האבות יש עליות עד רום המעלות כידוע. כמ"כ הוא בחי' עוה"ב שהוא בחי' המשכות אור האלקי מן המאציל לנאצלים שהוא ג"כ ע"י צמצום דיו"ד שבא אח"כ להתפשטות דה"א וכידוע במ"ש ונהר יוצא מעד"ן¹¹³ כו' שהנהר הוא בחי' התפשטות העונג שבהשגה שיוצא ובא מעדן עלאה שהוא בחי' עונג הפשוט שבעצמות¹¹⁴ ממש וכמארז"ל ע"פ עין לא ראתה¹¹⁵ וכו' שאין לגלוי העונג שבהשגה ערוך כלל לבחי' העונג העצמי כו'. וע"כ אמרו דיפה שעה א' בתשו' ומע"ט בעוה"ז מכל חיי עוה"ב להיות שחיי עוה"ב הוא בחי' השגות אלקות דנשמות בגופים שנמשך ע"י צמצום דיו"ד דחכ' תחלה כנ"ל, משא"כ עשיות המצות בעוה"ז הרי מגיע שרשם בעצמות א"ס טרם שנמשך בצמצום דיו"ד כו' וד"ל.

וכמ"כ יפה שעה א' בתשובה בעוה"ז יותר מתשובה דימוהמ"ש וכו', וביאור כ"ז הנה אמרו יפה שעה בתשובה ומע"ט כו' בתחלה תשו' ואח"כ מע"ט דמשמע שאף למע"ט נצרך בחי' תשובה תחלה ואח"כ העשי' דמע"ט ובלתי תשובה שקדם למעש"ט לא היו יתרון מעלת המע"ט גדול כ"כ. והענין הוא יובן עפ"י הנ"ל בענין שם הוי' העצמי דנשמה כמ"ש נר הוי' נש"א¹¹⁶ וכו' שיש בה ג"כ יו"ד וה"א, וכמ"כ למעלה בשם הוי' דעצמו' א"ס הפשוט יש ד' אותיות הוי'¹¹⁷ וכו'. וביאור זה הנה ענין היו"ד דנשמה הוא בחי' התשובה שקדם למע"ט, שהוא ענין שפלותו העצמי' בלב נשבר לבטל רצונו מפני רצון ה' שלא יחפוץ שום רצון זר רק לעשות רצונו בלבד, והוא ענין צמצום דיו"ד דחכ' דנשמה כענין בטל רצונך¹¹⁸ וכו'. ומזה נמשך אח"כ בחי' המרחב דה"א שהוא התפשטות הרצון בועש"ט דמ"ע והוא ענין סור מרע שקודם לועש"ט¹¹⁹ וכו'. וע"כ א' יפה שעה א' בתשו' ומע"ט שהוא התשו' שקודם למע"ט בחי' ביטול הרצון בבחי' יו"ד דחכ' שגורם אח"כ התפשטות הה"א במע"ט וכו' וד"ל. וכמ"כ למעלה נמשך עי"ז בחי'

(110) הגיע העליון דברי: ראה תניא פל"ט. סה"מ תרל"ז ח"א ע' שלט. וש"נ.

(111) הגיע .. שמבחי' בינה שבמל' דאצי"י: ראה גם אמרי בינה קפז, ד.

(112) ילכו מחיל אל חיל: תהלים פד, ח.

(113) ונהר יוצא מעד"ן: בראשית ב, י.

(114) ונהר יוצא מעד"ן .. בחי' עונג הפשוט שבעצמות: ראה שער האמונה סא, ב ואילך.

(115) עין לא ראתה: ראה ברכות לד, ב. ישעי' סד, ג.

(116) נר הוי' נש"א: = נשמת אדם. משלי כ, כז.

(117) בשם הוי' דעצמו' א"ס הפשוט יש ד' אותיות הוי': ראה גם תר"ח בשלח קנ, סע"ד. קס, א.

(118) בטל רצונך: אבות פ"ב, מ"ד.

(119) סור מרע שקודם לועש"ט: תהלים לד, טו. לו. כז.

י"ה דשם הוי' העצמי דעצמו' המצות כמו שהן בעצמות א"ס ממש וכמ"ש מן המיצר קראתי י"ה, ועי"ז המיצר, ענני אח"כ במרחב¹²⁰ כו'. ואעפ"י שכל מצוה נצרך להיות בשמחה ש"מ¹²¹ עכ"ז צריך להיות קודם השמחה ש"מ בחי' תשובה בלב נשבר ושפלות העצמי ואח"כ שמחה בעשייתו בפ"מ וכידוע דעמ"ר אינו שורה אלא בעמ"ת¹²² שהוא עוצם השפלות וכו' וד"ל.

וזהו יפה שעה א' בתשו' ומע"ט בעוה"ז מכל חיי עוה"ב⁸, דהגם שעכשיו באין המצות בהתלבשות דברים גשמי' בהעלם, עכ"ז שרשן מגיע בעצמו' א"ס שלמעלה מחיי עוה"ב שאינו רק בחי' הארה מרצה"פ שבא ע"י צמצום דנקודת יו"ד דחכ"ר¹⁰⁹ כנ"ל. וזהו ג"כ ששכר מצוה מצוה¹⁰³, שעצם המצוה הוא שכרה שלמעלה משכר המצוה בעוה"ב לחיות באור חיי עולם בהשגה ועונג שאינו רק עפ"י היו"ד כנ"ל וד"ל. וע"כ אינם לתשובה ומע"ט רק בעוה"ז ולא בעוה"ב, כי שם לא יועיל כלל וכמ"ש במתים חפשי¹²³ כיון שמת¹²⁴ וכו', וכמו אלה לחיי עולם ואלה לחרפות¹²⁵ וכו' שלא יועיל שם התשו' כלל (ובמ"א מבואר הטעם לפי שבעוה"ב מאיר בחי' ממכ"ע והיינו שבא אור העצמי בבחי' גלוי אוב"כ וע"כ אינו יכול לקבל רק מי שהוא כלי לקבל אבל מי שאינו כלי ע"י התשו' ומע"ט דעוה"ז יהי' לחרפו' ולדראון. משא"כ בעוה"ז מאיר מבחי' סוכ"ע¹²⁶ שבחי' אור העצמו' דא"ס בא בבחי' סובב ומקיף ע"כ יוכל להיות התהפכות מרע לטוב (כמו ראב"ד¹²⁷ וכו'). וכן לענין המצות אעפ"י שעבר על כמה מצות אעפ"כ יעשה מצוה ושרשה מגיע בעצמו' א"ס ממש וד"ל). וכדוגמא דעוה"ב הוא ככל שנה ביו"כ שהוא מעין עוה"ב¹²⁸ כידוע, ודווקא ע"י התשו' שקדם ליו"כ וכמ"ש כי ביום הזה יכפר עליכם

(120) מן המיצר קראתי י"ה .. ענני .. במרחב: תהלים קיח, ה.

(121) שכל מצוה נצרך להיות בשמחה ש"מ: ראה גם רמב"ם הל' שופר סוכה לולב ספ"ח. תניא פכ"ו. לקו"ת תזריע ג, כ. שה"ש כד, ב ואילך. מאמרי אדה"א נ"ד ע' כו ואילך ובהנסמן שם. לעיל ובהערה 72.

(122) דעמ"ר [=דעמוק רוס] אינו שורה אלא בעמ"ת [=בעומק תחת]: ראה ספר יצירה פ"א, מ"ה. מאמרי אדה"ז תקס"ט ס"ע קפו ואילך. תו"ח וארא פג, ב ובהערה 726.

(123) במתים חפשי: תהלים פח, ו.

(124) במתים חפשי כיון שמת: שבת ל, א, כיון שמת אדם נעשה חפשי מן התורה ומן המצות. וש"נ.

(125) אלה לחיי עולם ואלה לחרפות: דניאל יב, ב.

(126) שלא יועיל שם התשו' .. שבעוה"ב .. ממכ"ע .. בעוה"ז .. סוכ"ע: ראה גם סידור עם דא"ח

שחרית לב, א ואילך. לד, ב ואילך. מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"ב ע' תשמח ואילך. לקו"ת פ' פינחס עה, סע"ב ואילך. פ' ראה לג, סע"ב ואילך. אוה"ת פ' ראה ע' תתט ואילך.

(127) ראב"ד: ע"ז יז, א – ושם: אלעזר בן דורדיא. במאמרי אדה"ז תקס"ב ח"א ע' ז: ר' אלעזר בן

דרודיא. בלקו"ת אחרי כו, ג: ר' אליעזר בן דורדיא. בלקו"ת נצבים מו, ד: רבי אליעזר בן דרודיא. ראה סה"מ תרמ"ב ע' ריח. וש"נ.

(128) ביו"כ שהוא נענין עוה"ב: ראה לקו"ת נח ו, יג. סידור עם דא"ח שער יוה"כ רמט, ד. מאמרי

אדה"א דברים ח"ג ע' תתקיג. וש"נ. תו"ח נח מו, א ובהערה 11.

וכו' לפני הוי' תטהרו¹²⁹ שהוא בחי' טה"ע¹³⁰ אא"ס שקודם הצמצום שעי"ז נמשך סליחת עוונות בפ"מ כידוע וד"ל.

והנה יש עוד ראי' לכל הנ"ל ששרש אדח"צ שרשו למעלה מאד"פ והוא ממארוז"ל מאן דלא כרע במודים לא יקום בתחה"מ¹³¹, דהענין יובן בהקדם בחי' הכריעה מהו שעי"ז דווקא יזכה לקום בתחה"מ וכו'. והענין הוא דהגם שלכאורה שלש מדרי' הן ימוהמ"ש ותחה"מ ועוה"ב, אבל באמת אינם כ"א שני מדרי' תחה"מ ועוה"ב הכל א' וכמ"ש יחינו מיומים ביום הג' יקימנו ונחי' לפני¹³², דיחינו מיומים קאי על ימוהמ"ש וביום הג' יקימנו שהוא תחה"מ ותיכף נחי' לפניו שהוא בחי' עוה"ב¹³³ כו'. וביאור זה הנה עיקר ההפרש בין תחה"מ לימוהמ"ש שבימוהמ"ש יצטרכו לאכילה גשמי¹³⁴ רק שאכילתם יהי' אכילה ברורה (ולא כמו אכילה דעכשיו שמעורב טו"ר¹³⁵) בשלימות בבחי' הזדככו' החומר, וכבר הי' לעולמים מעין ודוגמא מאדה"ר עד דור המבול שנק' בני האלקים¹³⁶ לפי שהיו בבחי' הזדככו' החומר. וכמו קין והבל בני אדה"ר שנא' קניתי איש את הוי'¹³⁷ שרוח העליון האלקי האיר בם בנשמתם ובגופם וע"כ האריכו ימים מאד כמו אלף שנה ויותר¹³⁸ מצד הארות רוח האלקי בנפשם (וכמו לימוהמ"ש שנא' אשפוך רוחי וכו' ונבאו בניכם¹³⁹ כו' שהוא מצד רוח האלקי אשר יאיר בנפשם כו'). וע"כ בחטא דור המבול אמר ה' לא ידון רוחי באדם¹⁴⁰

(129) כי ביום הזה יכפר עליכם וכו' לפני הוי' תטהרו: אחרי טו, ל.

(130) לפני הוי' תטהרו שהוא בחי' טה"ע: ראה גם תו"ח בא קכג, ג. וש"נ.

(131) מאן דלא כרע במודים לא יקום בתחה"מ: ראה זהר שלח קסד, א. סבא משפטים ק, א ובאוה"ח, רח"ו ורא"ג שם. תוד"ה והוא ב"ק טז, ב. מאמרי אדה"א דברים ח"א ע' שכג. וש"נ. תו"ח וארא עד, א. וש"נ.

(132) יחינו מיומים ביום הג' יקימנו ונחי' לפני: הושע ו, ב.

(133) דיחינו מיומים .. ימוהמ"ש וביום הג' .. תחה"מ ותיכף נחי' .. עוה"ב: ראה גם תו"ח משפטים רפו, ג.

ולהעיר מפלח הרמון תשרי ע' רלד רשימה ב בשם כ"ק אדמו"ר האמצעי.

(134) ההפרש .. שבימוהמ"ש יצטרכו לאכילה גשמי' .. בתחה"מ לא יצטרכו לאכילה גשמיית: ראה מאמרי אדה"א תקס"ח ח"א ע' קפ ואילך. ד"ה כימי צאתך אחש"פ תשכ"ד (סה"מ תשכ"ד ע' קפו ואילך).

(135) אכילה דעכשיו שמעורב טו"ר: ראה גם אגה"ק סכ"ו קמג, ב. סידור עם דא"ח סדר סעודת שבת רג, א ואילך. תו"א חיי שרה טו, ג ואילך. מאמרי אדה"א תקס"ה ח"א ע' קנ ואילך. סהמ"צ להצ"צ צא, ב (פ"ב) ואילך.

(136) שנק' בני האלקים: ראה בראשית ו, ד.

(137) קין .. קניתי איש את הוי': שם ד, א.

(138) האריכו ימים מאד כמו אלף שנה ויותר: ראה רמב"ן בראשית ד, יז. ס' סדר הדורות [בתחלתו ד"ה קין .. ונהרג .. בימי המבול. ושם מציין להלן] אלף תרנו" ד"ה קין מת בשנת המבול. וש"נ.

(139) אשפוך רוחי וכו' ונבאו בניכם: ע"פ יואל ג, א.

(140) לא ידון רוחי באדם: בראשית ו, ג.

דמשמע שעד הדור ההוא האיר רי"ח ה' בהם וכו' וע"כ האכילה שלהם הי' אכילה ברורה (וכמו חמורו של רפכ"י שלא אכל תבן שאינו מעושר¹⁴¹ לפי ששרשו מבהמות בהררי¹⁴² אלף¹⁴³ שאף הבהמות והחיות היו אז בבחי' הבריור כו'). וכדוגמא זו ויותר מזה יהי' לימוהמ"ש אחר שלמו' כל הברורים דעכשיו שיהי' אכילתם אכילה ברורה וכמו המן שלא הי' בו פסולת כלל¹⁴⁴ ונק' מזונא דחכמתא¹⁴⁵ (מעין יהמ"ש שהוא גילוי מקור החכ' טעמי תורה) ונק' לחם פנ"ג¹⁴⁶ (ואעפ"כ בטל שהי' מלמעלה על המן האיר מעין הטל דלעתיד כמשי"ת), אבל בתחה"מ לא יצטרכו לאכילה גשמית¹³⁴ כלל¹⁴⁷ כי הגופים יהיו מחודשים לא מתולדות אב ואם כ"א ע"י עצם נסכי¹⁴⁸ כידוע, ויבא בהם רוח ה' מטל העליון כמ"ש כי טל אורות טלי"ך¹⁴⁹ טל שעתיד להחיות בו המתים¹⁵⁰ ונק' טלא דנטוף מעת"ק¹⁵¹, וכידוע שיש טל הבא מן הארץ¹⁵² ויש טל שמן השמים¹⁵³ וכמו ויתן

(141) חמורו של רפכ"י .. תבן שאינו מעושר: ראה חולין ז, סע"א ואילך. ושם: שערי.

בנוגע למעשר תבן ראה צפע"נ תולדות כה, כז. וראה גם לקו"ש חכה"ע ע' 116 ואילך.

(142) חמורו של רפכ"י .. ששרשו מבהמות בהררי אלף: ראה סידור עם דא"ח שער תפלת ר"ה רלה, סע"ג. תו"ח בראשית לב, סע"ג. וישלח קפא, ג. פירוש המלות מ, ד. מאמרי אדה"א ויקרא ח"ב ע' תשסו. במדבר ח"ב ע' שלט. דברים ח"ג ע' תתלד. הנחות תקע"ז ע' קסה. ע' ריד. ע' רכת. מאמרי אדה"ז תקע"ב ע' עדר.

(143) מבהמות בהררי אלף: תהלים נ, י. ראה לקו"ת שמיני יט, א. ר"ה נו, ד. שה"ש טז, א. מאמרי

אדה"א במדבר ח"ג ע' תתקלו.

(144) המן שלא הי' בו פסולת כלל: ראה חוקת כא, ה וברש"י שם. יומא עה, ב. מאמרי אדה"א דברים

ח"ד ע' א"תק.

(145) המן .. מזונא דחכמתא: ראה זהר בשלח סב, א.

(146) המן .. לחם פנ"ג: ראה זהר ויחי רמו, א. תו"ח שמות כג, ב. וש"נ.

(147) בתחה"מ לא יצטרכו לאכילה גשמית כלל: ראה אגרות קודש אדמו"ר ז"ע ח"ב ס"ע עו-עז

ובהערה 23.

(148) עצם נסכי: אוצ"ל: עצם נסכוי. ראה מגלה עמוקות תשא דרוש ב' ס"ד: ויש לאותו אבר חמשה

שמות לזו, בתואל רמאי, מלא תרווד רקב, עצם השמים, נסכוי. שבלי הלקט כלל שלישי הל' שבת סל"ה

ובהשלם ערוגה השנית סק"ל בשם הסדורים. ב"י וט"ז טואו"ח ס"ש. מטה משה ח"ד דיני סדר הבדלה

סתקי"ג. סידור יעב"ץ זמירות למוצאי שבת. וראה גם הנסמן בתו"ח נח נה, א הערה 1. סה"מ תרל"ז

ח"א ע' סב וע' שסט.

(149) כי טל אורות טלי"ך: ישע"י כו, יט.

(150) טל שעתיד להחיות בו המתים: שבת פה, ב.

(151) טלא דנטוף מעת"ק = מעתיקא קדישא. ראה זהר בשלח סא, ב. סב, ב. יתרו פג, א. פח, א. אד"ז

האינו רפה, א.

(152) טל הבא מן הארץ: ראה מכילתא בשלח טז, ד. מאמרי אדה"ז תקט"ד ע' קסא. תקס"ה ח"א ע'

כג – נוסחא שני'. ע' כד – נוסח א. מאמרי אדה"א במדבר ח"ב ע' תרמג'תרמה. פירוש המלות פ"ח.

אוה"ת שה"ש כרך ב ע' תקיב. פלח הרמון שה"ש פ, א.

(153) טל שמן השמים: בנוסף להמציאות בפנים – ברכה לג, כח הובא במכילתא שם. ראה אוה"ת

שה"ש שם.

לך האלקים מטל השמים¹⁵⁴ וכו'. וידוע שהשמים ושה¹⁵⁵ הוא בחי' טה"ע¹⁵⁶ אא"ס שקודם הצמצום כו' (וכמ"ש במ"א בענין מ"ש ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר וכעצם השמי"ם לטוה"ר¹⁵⁷ שלבנ"ת הספיר הוא אבן טוב שמאיר ע"י הבירור עכרוריתו וכעצם השמי' לטוה"ר הוא אור בהיר בעצם שהוא בחי' טה"ע¹⁵⁸ הנ"ל וד"ל), וע"י הטל הזה יחיו המתים (וכמתים שהחי' יחזקאל¹⁵⁹ שהי' מעין תחה"מ כו') ויהיו גופים טהורים ולא יצטרכו לאכילה גשמי' כלל כ"א נהנים מזיו וכו' ויהי' להם למזון וחיות גשמי' כו'. וכמו משה כשהי' בהר לחם לא אכלו¹⁶⁰ אפי' לחם פנג¹⁶¹ כי ה' מאור אלקי דעונג הפשוט שבעצמו מקור התורה כו' וד"ל.

ומשארז"ל עתיד הקב"ה לעשות קניגיא לצדיקים¹⁶² מלוויתן ושור הבר וכו', ואחר הסעודה ירצה אברהם לברך¹⁶³ כו' ולא יברך לפי שיצא ממנו ישמעאל וכו' יצחק יצא ממנו עשו¹⁶⁴ יעקב נשא ב' אחיות¹⁶⁵, אמר דהע"ה לי נאה לברך כו'. הענין הוא שהקב"ה מראה אז לצדיקים שבררו בעוה"ז בירור שלם כמו ליהמ"ש (וכר"ח בן דוסא שהאיר בו מעין יהמ"ש והי' ברורו בתכלית השלימות כו', וע"כ לא הרגיש בנשיכת נחש¹⁶⁶ כידוע) את פעולתם ותשלום שכרם שזהו הסעודה דליתן רמ"ח מ"ע ושור הבר שס"ה ל"ת¹⁶⁷ שהוא בחי' ממוצע¹⁶⁸ בין הברור דעשה ול"ת לבין העוה"ז. וע"כ לא יברך אברהם שהגם שהי' מרכבה לאלקות¹⁶⁹ אעפ"כ לא הי' ברורו למטה בגשמיות העולם בתכלית

(154) ויתן לך האלקים מטל השמים: תולדות כז, כח.

(155) שהשמים ושה"ש: מלכים"א ת, כז. דברי הימים"ב ב, ה. עקב י, יד.

(156) שהשמים ושה"ש הוא בחי' טה"ע: ראה גם תו"ח נח עז, ג. וראה גם מאמרי אדה"א במדבר ח"ד ע' א'תד: השמים ושמי השמים .. טה"ע וטה"ת שלפני הצמצום [ראה שערי תשובה ל, ד].

(157) ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר וכעצם השמי"ם לטוה"ר: משפטים כד, י.

(158) שלבנ"ת הספיר .. אבן טוב .. הבירור .. וכעצם השמי' לטוה"ר .. טה"ע: ראה מאמרי אדה"ז

תקס"ח ח"א ע' סז ואילך. ע' עז ואילך. תו"א משפטים עז, ד. עת, ב ואילך.

(159) וכמתים שהחי' יחזקאל: ראה יחזקאל פל"ז. סנהדרין צב, ב.

(160) משה כשהי' בהר לחם לא אכל: ראה תשא לד, כח. עקב ט, ט. ית.

(161) משה .. לא אכל אפי' לחם פנג: ראה גם לקו"ש חל"ו ע' 176 ואילך ובהערות שם.

(162) עתיד הקב"ה לעשות קניגיא לצדיקים: ראה ויק"ר פ"ג, ג.

(163) ואחר הסעודה ירצה אברהם לברך: ראה פסחים קיט, ב.

(164) אברהם .. שיצא .. ישמעאל .. יצחק .. עשו: ראה פסחים נו, ו. ויק"ר פל"ו, ה. ספרי ואתחנן

ו, ד. האזינו לב, ט. ברכה לג, ב. פרדס שער שערים ש"ג, פ"ג ד"ה הג'. סה"מ תרמ"ב ע' שפט. וש"נ.

(165) יעקב נשא ב' אחיות: ראה ויצא כט, טז ואילך. פסחים שם.

(166) וכר"ח בן דוסא .. בנשיכת נחש: ראה ברכות לג, א. תו"ח ויצא קעה, ג.

(167) דליתן רמ"ח מ"ע ושור הבר שס"ה ל"ת: ראה מאמרי אדה"ז על מארז"ל ע' קמג.

(168) שס"ה ל"ת שהוא בחי' ממוצע: כ"ה בהכת"י.

(169) אברהם שהגם שהי' מרכבה לאלקות: ראה בראשית רבה פמ"ז, ו. פפ"ב, ו. תניא פ"ח. פכ"ג.

מאמרי אדה"ז על פרשיות התורה ח"ב ע' תקפ ובהנסמן במ"מ לשם. מאמרי אדה"א קונטרסים ע' ד. וש"נ. לקמן הערה 216.

השלימות וע"כ יצא ממנו ישמעאל חסד דקליפה¹⁷⁰ וכן יצחק שיצא ממנו עשו (ובימהמ"ש בשלימות הברורי יתבררו גם ישמעאל ועש¹⁷¹ וכו') וכו'. אבל דוד בדרך שהוא בחי' כתר ש"ט דמשיח שעולה ע"ג והוא ענין מצות מעשיות דכנ"י ששרשן בעצמו' א"ס ממש מקור חיי עוה"ב כנ"ל וד"ל.

ובכ"ז יובן מארז"ל דמאן דלא כרע במודים¹³¹ כו' דהנה ארז"ל כשהוא כורע כורע בברוך¹⁷² שגם בש"ע יש כריעה אך הכריעה דבמודים שרשו הגבה למעלה יותר. והענין הוא די'ש ב' בחי' ברכה ברכה דש"ע וברכת המצות, וההפרש הוא דאיהו ברוך ואיהי ברכה¹⁷³ המשפיע נק' ברוך והמקבל נק' ברכה, שכל ענין ברכה הוא תוספ' המשכה מלמעלה מהעלם לגילוי וא"א להמשיך הברכה כ"א ע"י כריעה בתחלה וכידוע דלכל המשכה צ"ל העלאה תחלה¹⁷⁴. והוא ענין דביקות והתקשרו' הנפש בהתפעלות אהבה בלב ובמוח ע"י השגה והתבוננות דאיהו סוכ"ע וממכ"ע כו' ורוח אייתי רוח ואמשיך רוח¹⁷⁵. וזהו כשהוא כורע כורע בברוך וזוקף בשם שהכוונה בחי' ברכו' דש"ע¹⁷⁶ להמשיך ברכה ושפע מלמעלה לצורך חיי שעה כמו ברך עלינו¹⁷⁷ כו' רפאינו ה'¹⁷⁸ (וע"כ צריך כוונה מיוחדת לכל ברכה להוי' פרטי¹⁷⁹ כמו הוי' בסגו"ל¹⁷⁸ או הוי' בציר"י¹⁷⁷ וכו'), ע"כ כורע בתחלה שהוא ענין דביקות הנפש בהתפעלות והשגה (ומה שכורע בראשו הוא רק מצד בטולו הפנימי בהשגה כו') שגורם אח"כ המשכות ברכה מלמעלה וכו'. וכ"ז הוא בחי' ברכות דש"ע שהוא המשכות אור האלקי דשם הוי' שבהעלם וגילויי דהשתלשלות וכמ"ש אלקינו ואלקי אבותינו וכו'.

(170) ישמעאל חסד דקליפה: ראה מאמרי אדה"א דברים ח"ב ע' תקלח. לקו"ש ח"כ ע' 102 בהערות. תו"ח לך פת, ב ובהערה 7.

(171) ובימהמ"ש .. יתבררו גם ישמעאל ועש"י: ראה מאמרי אדה"א שמות ח"ב ע' תקמ. תו"א וישלח כה, ד. אוה"ת וירא ע' 186.

(172) כשהוא כורע כורע בברוך: ברכות יב, סע"א.

(173) דאיהו ברוך ואיהי ברכה: ראה זהר תרומה קסב, א. ואתחנן רסד, ב. לקו"ת תזריע כב, ג. סידור עם דא"ח ערב שבת קסה, סע"ב ואילך. שער הל"ג בעומר שה, ד. אוה"ת תהלים כרך ב ע' תקנט ואילך.

(174) דלכל המשכה צ"ל העלאה תחלה: ראה גם תו"א תולדות כ, סע"ג ואילך. וישלח כד, סע"ד ואילך. וישב כח, ב. ויקהל קה, ד. מאמרי אדה"א ויקרא ח"א ע' שעד. דברים ח"א ע' רנח.

(175) ורוח אייתי רוח ואמשיך רוח: ראה זהר תרומה קסב, רע"ב. מאמרי אדה"א תקס"ה ח"ב ע' תשג. מאמרי אדה"א בראשית ע' רל. וש"נ.

(176) בחי' ברכו' דש"ע: ברכות פ"ד, מ"ג – כח, ב.

(177) ברך עלינו .. הוי' בציר"י: ראה תו"ח נח סד, ג.

(178) רפאינו ה' .. הוי' בסגו"ל: ראה שערי תשובה מג, ד. אמרי בינה שער הק"ש פ"ג. שער התפילין פכ"ו. מאמרי אדה"א דברים ח"א ע' רנד. וש"נ. קונטרסים ע' שכג וע' תקסב.

(179) צריך כוונה מיוחדת לכל ברכה להוי' פרטי: ראה אמרי בינה יב, ב ואילך. מאמרי אדה"א דברים ח"א ע' רנד ואילך.

אך ברכת המצות למעלה מזה וכו"ל דרש המצות בעצמות א"ס הפשוט שלמעלה אף מטעמי תורה דמשיח. וזהו בא"י אקבמ"צ שהוא הוי' העצמי שבמצותיו העצמי שנק' מצות"י וכו' וכן בתמני"א אפ"י¹⁸⁰ אמר בדרך עדות"ך¹⁸¹ כו' וכן רחב"ה מצותך¹⁸² וכו', וע"כ אין העלאות מ"ן דדביקות הנפש והתפעלותה בלב ומוח בהשגה מגעת לשם מאחר דלית מחש' תפ"כ¹⁸³ כו' אפי' מחש' דא"ק¹⁸⁴ וכו'. וע"כ בברכת המצות שלמעלה מברכות דש"ע לא יועיל העלא' מ"ן דהשגה כלל כ"א ע"י בחי' הודאה שהיא מלמעלה מהטעם והשגה רק בחי' הודאה בעלמא מצד עוצם הרוממות וההפלאה כענין מודי' אנחנו לך¹⁸⁵ וכו'. וה"ז כדוגמת אדם הבא פתאום אל המלך שמתבטל מכל מהותו בלא טעם והשגה ונופל ומשתטח על פניו ארצה שזהו למעלה מביטולו בלב ע"י השגתו (וכמו השתחוואה בעזרה בעת רגלים¹⁸⁶ שהוא ענין ביטול כל הנפש¹⁸⁷ וכו'), כמ"כ בחי' הודאה דמודים אנחנו כו' הוא בחי' ביטול כל עצמותו רק לעשות רצון ה' במצותיו וכו'. וע"כ א' דמאן דלא כרע במודים לא יקום בתחה"מ שתח"ה ועוה"ב הוא בחי' גלוי אור האלקי דרצה"פ העצמי שע"י מעשה המצות בפ"מ כנ"ל, והוא בא ע"י הכריעה דבמודים שהוא ההודאה שבבחי' כריעה בחיצוניות הגוף (בחוט השדרה שמעמיד כל הגוף כו') כמו השתטחות אדם על אפיו לפני המלך מצד עוצם ביטולו שהוא למעלה מהשתחוואה פני' שבע"כ¹⁸⁸ הבא מצד הטעם והשגה כנ"ל. ומאן דלא כר"ע במודי"ם (ששדרתו נעשה נח"ש נח"ש הקדמוני¹⁸⁹ כו') לא יקום בתחה"מ כי ע"י הכריעה דווקא שהוא בחי' ביטולו העצמי מקור לעשיות התומ"צ יזכה לקום בתחה"מ שהוא שכר מצות דחיי עוה"ב כנ"ל, לפי ששרש אדח"צ גבוה יותר מאד"פ וע"כ הכריעה באדח"צ מגיע הגבה יותר למעלה מהשתחוואה פנימי' דאד"פ כנ"ל וכמ"ש במ"א וד"ל. וע"כ ארז"ל יפה שעה א' בתשו' ומע"ט כו' דבחי' תשובה שהוא בחי' בטול הנפש קדם למע"ט וע"י שניהם יבא לחיי עוה"ב כנ"ל

-
- (180) בתמני"א אפ"י: תהלים קיט. ברכות ד, ב. ושם: אפ"ן. וכ"ה בד"ה הוכח תוכיח קו"א לתניא קסג, א: אפ"י. בע"י ברכות שם ועוד: אפ"י. וכ"ה בלוח התיקון לתניא שם. לקו"ש חל"ה ע' 282.
- (181) בדרך עדות"ך: תהלים שם פסוק יד.
- (182) רחב"ה מצותך: שם פסוק צו.
- (183) דלית מחש' תפ"כ: ראה ת"ז בהקדמה יז, א.
- (184) דלית מחש' .. מחש' דא"ק: ראה גם מאמרי אדה"ז תקט"ה ח"א ע' ס. ועוד. על פרשיות התורה ח"א ע' רלב. סה"מ תרפ"ב ע' שח. וש"נ.
- (185) מודי' אנחנו לך: דברי הימים א כט, יג. נוסח ויברך דוד. שמו"ע.
- (186) השתחוואה בעזרה בעת רגלים: ראה שמואל א, ג ובתרגום יונתן שם. מוסף לשלש רגלים.
- (187) השתחוואה .. ביטול כל הנפש: ראה סידור עם דא"ח שער הר"ח ריב, ב. ת"א ויחי מה, ג.
- (188) שבעי"ב: כ"ה בהכת"י.
- (189) ששדרתו נעשה נח"ש נח"ש הקדמוני: ראה סידור עם דא"ח שער הל"ג בעומר שג, ד. תו"ח בשלח קסא, טע"ב.

באריכות וד"ל. וכמ"כ הוא בכל שנה ושנה ביו"כ שע"י התשובה שקדם לו כו' כידוע ועיי"ז נעשה סליחת עוונות אף שהוא נגד רצון ה' המלובש ומורכב בטעמי תורה דמשיח וכו' (ומעין מאיר¹⁹⁰ בכל שבת כי בו שבת⁸⁴ וכו"ל). והטעם הוא לפי שע"י התשובה בלב נשבר וביטול כל הנפש ששרשו בעצמו רצה"פ שלמעלה מרצון המורכב בטעמי תומ"צ (ושם שרש ישראל שעלו במח"ת¹⁹¹ כו') נמחק כל דין להיות נושא עון¹⁹² וכו'.

וביאור זה יובן עפ"י המבואר במ"א במ"ש ויעבור ה' ע"פ ויקרא ה' ה'¹⁹³ וכו' שהם י"ג מדה"ר שהמשיך משה בעלייתו בהר לקבל לוחות אחרונות כדי להיות נושא עון וכו', שיש בזה ב' פי'¹⁹³ בכתבי האריז"ל, הא' שהו' הא' אשר עבר על פניו הוא שקרא הו' הו', כי השני הוויות הוא בחי' העלם וגילוי וכדי שיבא ההעלם בגלוי עבר הו' ע"פ שהוא הארת אור הו' העצמי דקמ"י העלם וגלוי שווין כנ"ל באריכות. ופי' הב' שמשה קרא הו' הו' אל רחום כו' רק שבתחלה עבר הו' ע"פ כדי שיהי' ביכולתו להמשיך הו' הו' מהעלם אל הגלוי (להיות כי אין ערוך ביניהם וע"כ פסיק טעמא בגווי'¹⁹⁴). והוא ענין הנ"ל שע"י בחי' התשובה ששרשו בעצמו רצה"פ ונק' רעווא דכ"ר¹⁹⁵ נעשה מזה סליחת עוונות בפ"מ, ודווקא ע"י משה שהוא בחי' מקור התורה והמצות שהוא הוא הממשיך רצה"פ העצמי למטה להיות נושא עון, אף שעפ"י טעם הכמוס דמשיח אין מיתה בלא חטא¹⁹⁶ כו'. אך מצד התשו' ששרשו בעצמו ממש נמתק' כל הדינין וכו' וכמ"ש במ"א באריכות וד"ל.

ובכ"ז יובן מ"ש אשירה להוי'² לשון יחיד³ ול' להב"א⁴, כי הנה בשירת הים הי' שמחתם בה' שמחת כל הנפש מעין השמחה דלעתיד כמ"ש הפך ים ליבשה כו' שם נשמחה ב'ו'¹⁹⁷ ב"ו ממ"ש דקאי על עוה"ב. ודווקא ע"י הפך ים שהוא ענין קי"ס שגם הו' השמחה מעין השמחה דלעתיד, ואח"כ בנהר יעברו ברגל בימה"ש, עיי"כ ישמחו ב"ו ממש בעוה"ב. וזהו אשירה להוי', ובתחלה י"ל

(190) ומעין מאיר: אוצ"ל: ומעין זה מאיר.

(191) ישראל שעלו במח"ת: ראה בראשית רבה פ"א, ד. מאמרי אדה"א דברים ח"ג ע' תשסג. וש"נ.

(192) נושא עון: תשא לד, ז. שלח יד, יח.

(193) ויעבור .. ויקרא ה' ה' .. ב' פי': תשא לד, ו. ראה גם תו"ח בשלח קסא, ד ואילך ובהערות

612-613. אוה"ת דברים כרך ה' ע' ב'פג. שמות כרך ז ס"ע ב'תרדע.

(194) הו' הו' .. פסיק טעמא בגווי': ראה זהר אד"ר נשא קלת, רע"א. ראה גם סה"מ תרל"ח ע' נה.

וש"נ.

(195) רעווא דכ"ר: = דכל רעיון. ראה זהר יתרו פת, סע"ב. ספרא דצניעותא תרומה קעו, ב. תו"ח

בראשית לו, ג הערה 23. תצוה שעו, ג.

(196) אין מיתה בלא חטא: שבת נה, א.

(197) הפך ים ליבשה כו' שם נשמחה ב"ו: תהלים סו, ו. ראה גם תו"ח בשלח קנב, ג.

מ"ש כי גא"ה גא"ה² שני גיאות הללו מה הן ותרגומו גיאה על גוותניא¹⁹⁸ וכו'. והענין יובן עפ"י הנ"ל בכל מדרי' דוהנור"א¹⁹⁹ הא' הוא בחי' יראת הוי' הבא בבחי' צמצום בקו"ח וכמ"ש ה' מלך גאות לבש²⁰⁰ שנתלבש בלבוש וצמצום כדי להיות מלכותך מכ"ע²⁰¹ וכן מלכותו בכל משלה²⁰², וע"כ יש בזה שיעור ומדה למלאכי עליוני' ותחתונים וכמ"ש יראת ה' לחיים²⁰³ שכל מלאך מקבל בתוכו יראת ה' להיות לו לחיות כפי שיעורו עד שבא החיות אף לע"ש²⁰⁴ כו' ומתחלק בהתחלקות המדרי', וזהו בחי' מל' דא"ס שמתצמצם בקו"ח. אך בחי' מל' דא"ס כמו שהוא בא"ס קודם הצמצום כשבחי' מלוכה העצמי שלו בא בגילוי שזהו נק' נור"א אז בא האור הזה למטה ולמעלה בשוה בלי התחלקות המדרי' כלל וכו' (וזהו המלך המרום לבדו והמתנשא מימ"ע²⁰⁵ שהמתנשא מימ"ע הוא בחי' מל' דא"ס שבקו"ח אבל המלך המרום לבדו הוא בחי' התנשאות עצמיו וכמ"ש במ"א). וע"כ נא' במשיח והריחו ביראת ה'²⁰⁶ כו' שיאיר בו בחי' מלוכה דא"ס העצמי' דהמלך המרום וכו', ועי"ז ובאו במערות צורים מפני פח"ד הוי'²⁰⁷ כו' (ומעין ודוגמא ה'²⁰⁸ בדוד שהי' מפוז ומכרכר²⁰⁹ ואעפ"כ ה' מנושא כמלך כו' וד"ל). וזהו כי גא"ה גא"ה על גוותניא גיאה על גוותניא שהוא בחי' גיאו"ת דהמרום לבדו שלמעלה מגיאו"ת לב"ש וכו', וע"כ סו"ס ורוכבו (שהוא ב"פ ס"ג²¹⁰) רמה בים²¹¹. כי בקי"ס האיר בחי' מל' דא"ס שקודם הצמצום שזהו וייראו העם את הוי' ירא"ה וראי' כנ"ל וכמו שיהי' בימוהמ"ש וממילא אין לגיאות דקליפה מקום כלל, משא"כ ע"פ גאות לבש שבקו"ח הרי מתצמצם האור בשעור ומדה עד שיכול להיות גיאות והתנשאות בזלעז"ז כו' וד"ל.

198) ותרגומו גיאה על גוותניא: תרגום אונקלוס שם ופסוק כא. ושם: אתגאי על גיותניא.

199) עפ"י הנ"ל בכל מדרי' דוהנור"א: ראה תו"ח בשלח קנה, ס"א ואילך.

200) ה' מלך גאות לבש: תהלים צג, א.

201) מלכותך מכ"ע: שם קמה, יג.

202) מלכותו בכל משלה: שם קג, יט. ושם: ומלכותו.

203) יראת ה' לחיים: משלי יט, כג. ראה מאמרי אדה"א ויקרא ח"ב ע' תקלט. וש"נ. תו"ח בא ק,

א. וש"נ. לקו"ת שלח מה, ג.

204) לע"ש [=לע"י שריס]: ראה זהר בראשית מו, סע"ב. שערי תשובה עד, א הערה 2. וראה גם

סה"מ תרנ"ג ע' רט. המשך תער"ב סוף פרק ס.

205) המלך המרום לבדו והמתנשא מימ"ע: ראה ברכת יוצר. תו"ח בשלח קסה, ד.

206) והריחו ביראת ה': ישעי' יא, ג.

207) ובאו במערות צורים מפני פח"ד הוי': ישעי' ב, יט – בדילוג.

208) ודוגמא הוי': אוצ"ל: ודוגמא לזה הוי'.

209) בדוד .. מפוז ומכרכר: שמואל"ב ו, טז.

210) סו"ס .. ב"פ ס"ג: ראה גם תו"ח בשלח קסא, ג. וש"נ.

211) סו"ס ורוכבו .. רמה בים: בשלח טו, א.

והנה כ"ז הוא מדת הממלכה שבעצמו' כמ"ש לך ה' הממלכה²¹² וכו' שזהו כי גא"ה גא"ה ב' גיאות הנ"ל, אך מ"ש אשירה להוי' הוא בחי' שירה ושמחה להוי' העצמי שלמעלה מגלוי אור דמל' דא"ס שבמשיח והוא בחי' חכ' דא"ס שלתבונתו א"מ²¹³ וכן רצה"פ דעצמו' א"ס שיתגלה לע"ל שזהו ונשמחה ב"ו ממש, שכ"ז הוא ע"י תומ"צ שצוה לנו משה כנ"ל. וזהו אשירה להוי' העצמי' וכו' ובאור ד"ו יובן מהידוע במ"א ע"פ למה תקשיח לבנו מיראתיך' שוב למען עבדיך' שבט"י נחלתך²¹⁴ שהשבטים הן למעלה מהאבות²¹⁵ עד שישוב למען שבט"י נחלתיך. והענין הוא דהאבות הן המרכבה²¹⁶ שהוא בחי' חג"ת²¹⁷ אהבה עצמי' דאברהם ויראה דיצחק, אך אעפ"כ יכול להיות כליון והפסק כמו זכות אבות תמה⁸¹. ע"כ א' למה תקשיח לבנו מיראתיך' שוב למען עבדיך' שבט"י נחלתיך' שהם הי"ב שבטים שאף שהן בבחי' בריאה²¹⁸ למטה מהאבות, אעפ"כ שרשן בעצמו' יותר וכידוע בענין ד' דגלים שהן נגד ד' אותיות הוי'²¹⁹ העצמי, וי"ב צרופי הוי' הוא בחי' י"ב שבטים²²⁰, ונק' צבאו"ת הוי'²²¹, והוא בחי' התומ"צ דכנ"י שרשן בעצמו' א"ס ממש שלמעלה מאמונה דאבות שבירושה לבנים כנ"ל באריכות. וע"כ בקי"ס נגזר הים לי"ב גזרים²²² להיות שקי"ס ה' הכנה למ"ת²²³ דמשה לשמור ולעשות כפ"מ שע"ז יהי' העוה"ב גלוי אור הוי' העצמי למטה כו' כנ"ל, ע"כ נגזר לי"ב חלקי' נגד י"ב שבטים שהוא בחי' קבלות תומ"צ כפ"מ דווקא

(212) לך ה' הממלכה: דברי הימים א כט, יא.

(213) שלתבונתו א"מ: תהלים קמז, ה.

(214) למה תקשיח לבנו מיראתיך' שוב למען עבדיך' שבט"י נחלתיך': ישע"י סג, יז. ושם: למה תתענו

ה' מדרכיך תקשיח לבנו מיראתיך.

(215) שהשבטים הן למעלה מהאבות: ראה מאמרי אדה"ז תקס"ב ח"א ע' קנג ואילך. תו"ח משפטים

רפו, ד ואילך. תצוה שנב, א ואילך.

(216) דהאבות הן המרכבה: בראשית רבה פמ"ז, ו. פפ"ב, ו. ראה גם תניא פי"ח. פכ"ג. פל"ד. פל"ט.

תו"ח יחי רמב סע"ד ואילך. מאמרי אדה"א דברים ח"א ע' רטו. וש"נ. סה"מ תרמ"ב ע' רלה. וש"נ.

(217) דהאבות .. חג"ת: ראה ע"ח שער אנ"ך שי"ט, פ"ג. תו"ח וראא סא, ד. וש"נ.

(218) הי"ב שבטים .. בבחי' בריאה: ראה מאור"א מערכת שבטים אות לא. תו"א וישב כח, א. יחי

מה, ד. קג, סע"א. קד, א. ויקהל קטו, ג. לקו"ת פקודי ה, רע"ד. צו יז, ב. ועוד. תו"ח יחי רמג, ב ובהערה

32.

(219) ד' דגלים .. ד' אותיות הוי': ראה של"ה תושב"כ ג' מחנות שמח, ב.

(220) וי"ב צרופי הוי' .. י"ב שבטים: ראה רקאנטי תצוה כח, ב. שערי אורה לר' יוסף ן' גיקסלייא

ש"ה סה, ב. תו"ח שמות כא, ד. וש"נ.

(221) ונק' צבאו"ת הוי': בא יב, מא.

(222) בקי"ס נגזר הים לי"ב גזרים: ראה פדר"א פמ"ב. רש"י תהלים קלו, יג. ילקוט שמעוני בשלח

יד, טז – רמז רלה. בהוצאת ירושלים תשל"ז ס"ע 286 וש"נ. מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"א ע' רלה. תקס"ז

ע' שפה. תו"ח בשלח קנח, א. וש"נ.

(223) שקי"ס ה' הכנה למו"ת: ראה שער האמונה לב, ב ובהערה 9. תו"ח בשלח קמח, ג. וש"נ.

וכו. וזהו הפך ים ליבשה כו' שע"י קריעות י"ס שנהפך הים וכו' שההעלם בא בגלוי כנ"ל והוא ע"י שם הוי' העצמי עי"ז בנהר יעברו ברגל שהוא בימוהמ"ש כו' שיתגלו טעמי התומ"צ ג"כ מהעלם לגלוי. וזהו הפך ים ליבשה בנהר יעברו ברגל דכמו שנתן בים דרך שהוא בחי' ההילוך בקבלת תומ"צ בפ"מ, כמ"כ יהי' לע"ל ביהמ"ש²²⁴ הלוך בנהר שהוא בחי' בינה²²⁵ טעמי תורה הבא בהשגה ועי"ז אח"כ בתחה"מ ועוה"ב נשמחה ב"ו ב"ו ממש וד"ל. וזהו אשירה להוי' ששירת הים הי' בשמחת הנפש כו' (כמ"ש ויספו ענוים בה' שמחה²²⁶) מעין השמחה דלעתיד כנ"ל, וזהו להוי' להוי' העצמי דתומ"צ כו'. וזהו א"ז ישי"ר א"ז מלקדמין וישי"ר להב"א לפי ששירת הים הי' מעין שמחה דלעתיד כנ"ל.

ומ"ש אשירה ל' יחיד כו' הענין הוא לפי שבני נכללו במשה וע"כ נא' אשירה ל' יחיד כו', דהנה בני קבלו בנפשם אז הכח לקבל התומ"צ אח"כ בה"ס והוא ע"י שראו את הוי' דבחי' מל' דא"ס שקודם הצמצום כנ"ל ובטלו כל רצונם בבחי' ביטול הנפש לבחי' רצה"פ העצמי דא"ס וכו'. ע"כ א' אח"כ כל אשר דבר ה' נעש"ה ונשמע²²⁷ שלמעלה מכוונה פרטית רק שאמר ונעשה רצונו כנ"ל, ומשה הוא הממשיך ומחבר בחי' רצה"פ העצמי להיות בא בתומ"צ בפ"מ. וע"כ נכללו בני במשה שהם הם שבטלו נפשם בפנימיותם לקבל התומ"צ שע"י משה וכו'. וע"פ הקבלה הוא יחוד דאו"י ואו"ח כו' שאו"ח דישאל בירא"ה ורא"י שלהם נכללו באו"י דמשה שהוא בחי' שוש' דמלכא²²⁸ כנ"ל. וזהו אשירה ל' יחיד ול' להבא שעיקר שלימות השמחה יהי' בעוה"ב שנשמח"ה ב"ו ממ"ש ומעין זאת השמחה הי' בשירת הים ג"כ כנ"ל באריכות וד"ל.

224 ביהמ"ש: כאן נחתך הגליון וחסרים איזה תיבות.

225 בנהר שהוא בחי' בינה: ראה תו"א משפטים עה, ד: "כמ"ש בזהר פ' אמור" צט, א. זהר אדרא דמשכנא משפטים קכג, ב. זהר בראשית כו, א ובדרך אמת אות ב. פרדס שעו"כ שכ"ג, פי"ד מערכת נהר. ביאורו"ז וירא יא, ב. אוה"ת וירא כרך ד ע' 1508.

226 ויספו ענוים בה' שמוחה: ישע"י כט, יט.

227 כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע: משפטים כד, ז.

228 דמשה שהוא בחי' שוש' דמלכא: ראה זהר רע"מ ויקרא כ, א. מצורע נג, ב. רע"מ שופטים ערה,

ב. תו"ח שמות יא, ג הערה 510.

לזכות

החתן התמים הרב **מנחם מענדל שיחי'**

והכלה מרת **סימא חאשא תחי'**

צויבל

לרגל חתונתם בשטומ"צ

יור"ד סיון ה'תשע"ח

שיהא הבנין בנין עדי עד על יסודי התומ"צ

וחיים מאושרים בכל

